

UDENRIGSMINISTERIET

Der er tale om et åbent samråd med Europaministeren.

Udenrigsudvalget udbeder sig besvarelse af følgende spørgsmål:

Spørgsmål L (stillet den 24. maj 2012):

Vil **statsministeren** inden Europamesterskaberne i fodbold begynder den 8. juni i Ukraine redegøre for sin holdning til en eventuel dansk boykot på ministerniveau af de kampe, der spilles i Ukraine?

Besvarelse:

[Europaministeren indleder med besvarelse af spørgsmål L]

* * *

Daværende statsminister Anders Fogh Rasmussen sagde i 2008, da der var debat om boykot af OL i Beijing: ”Regeringens linje er klar. Vi ønsker ikke at sammenblende sport og politik. Regeringen går ikke ind for en boykot af de olympiske lege, og vi bakker fuldt ud op om de danske sportsfolks deltagelse ved de olympiske lege. I forhold til åbningsceremonien er udgangspunktet, at regeringen vil deltage i åbningsceremonien.”

Den nuværende regering har den samme principielle holdning, at man skal være meget varsom med at blande politik og sport sammen, og at vi skal gøre alt, hvad vi kan for at bakke op om det danske landshold.

Det har vi en stærk tradition for i Danmark. Derfor er det besluttet, at kulturministeren som ansvarlig for sport vil overvære EM, sådan som det har været tilfældet ved lignende tidligere lejligheder.

Regeringen har fulgt og følger naturligvis situationen i Ukraine nøje. Der er tale om en alvorlig situation med blandt andet politisk motiverede retssager. Tidligere premierminister Timosjenko sidder i fængsel, og det samme gør flere af hendes ministerkolleger, som vi ikke må glemme. Det er ikke kun retssagerne mod oppositionsmedlemmer, der ikke lever op til internationale standarder for retfærdig rettergang. Ukraine har problemer på hele retsområdet og på de grundlæggende demokratiske værdier, som vi jo burde være fælles om. Hertil kommer så anklagerne om voldsanvendelse mod Timosjenko i fængslet og forlydenderne om pres fra myndighederne mod den tidligere ombudsperson Nina Karpatjova, som dokumenterede tegnene på overgreb mod Timosjenko.

Problemerne i Ukraine er desværre ikke kun af nyere dato. Ukraine var heller ikke før præsident Janukovitj et mønsterdemokrati, og der var store problemer med blandt andet korrupsion. Der har helt klart været tilbageskridt, efter Janukovitj er kommet til magten, og behandlingen af den sengeliggende Julija Timosjenko er under al kritik.

Men der er også sket andet i Ukraine. Det er for eksempel positivt, at der er fundet en løsning, så Timosjenko nu bliver behandlet af tyske læger på et hospital i Kharkiv.

Et andet eksempel er, at Ukraine for nylig har vedtaget en ny retsplejelov, som Europarådet har givet en positiv vurdering. Fra dansk side er vi i dialog med Europarådet om at yde bistand til den store uddannelsesindsats, der skal til for at indføre ukrainske anklagere og dommere i de europæiske standarder for retspleje, som er indeholdt i loven. Loven træder i kraft i november 2012.

Et tredje eksempel er vedtagelsen af en ny NGO-lov, som vurderes at få positiv betydning for det fortsat levende civilsamfund i Ukraine. Fra dansk side har vi ydet støtte til formuleringen af loven, og vi planlægger også at yde støtte til implementeringen. Loven træder i kraft januar 2013.

Man kan også nævne den ukrainske regerings oplæg til forfatningsreform, som Europarådet har udtalt sig positivt om. En forfatningsforsamling mødes første gang senere i denne måned og skal indgive forslag til det nyvalgte parlament sidst på året.

Regeringen i Ukraine har også indbudt OSCE til at overvåge parlamentsvalget i oktober, hvor vi vil holde skarpt øje med, om Ukraine lever op til internationale standarder.

Så det er vigtigt at huske på, at det er muligt at arbejde med Ukraine. Det er svært, og det tager tid. Men dialog, pres og engagement er det rigtige svar – ikke isolation, der risikerer at få Ukraine til at vende sig bort fra vestlige værdier og EU-sporet. Det er det lange seje træk, der er brug for. Der er brug for en bred dialog med hele det ukrainske samfund, inklusive opposition og NGOer. Og der er brug for at sige fra over for den ukrainske regering, når den ikke bevæger sig i den rigtige retning.

I den situation er det i Danmarks og EU's interesse at arbejde for forbedringer i Ukraine, både før, under og efter EM i fodbold. Vi har gjort det helt klart over for Ukraine, hvor stor vægt vi lægger på den brede dagsorden på demokrati- og menneskerettighedsområdet. Så længe vi ikke ser fremskridt, kan Ukraine ikke opnå et tættere samarbejde med EU, og Ukraine kan ikke få en underskrift fra EU's side på den færdigforhandlede associerings- og frihandelsaftale.

Det vil også være kulturministerens klare budskab, når han rejser til Ukraine for at støtte landsholdet i kampen mod Holland på lørdag den 9. juni. For at understrege budskabet vil kulturministeren også mødes med repræsentanter for civilsamfundet under opholdet.

Det svarer helt til den linje, der er enighed om i EU:

- Der er ingen EU-boykot af mesterskaberne.
- EU-landenes regeringer bakker helt og fuldt op om deres landshold.

- EU's politiske holdning er uændret: Vi er alvorligt bekymrede over situationen på retsområdet i Ukraine. Ukraines respekt for fælles værdier og retsstatsprincipper vil være afgørende for fremdrift i landets tilnærmelse til EU.
- Det er vi enige om, at alle højtstående repræsentanter for EU og EU-lande vil sige klart og tydeligt, hvis vi møder ukrainske repræsentanter under EM i Ukraine. Samtidig vil EU-landene om muligt søge kontakt med repræsentanter for oppositionen og civilsamfundet.

Efter EU's drøftelse er status for de lande som skal spille gruppekampe i Ukraine følgende: Frankrig har meldt ud, at der ikke vil være politisk overværelse af de indledende kampe, som Frankrig spiller i Ukraine. Sverige har heller ikke planer om politisk overværelse af kampene i Ukraine. Tyskland har meldt ud, at indenrigs- og sportsministeren ikke vil overvære de indledende kampe i Ukraine men udelukker ikke overværelse af eventuel semifinaler eller finale. Storbritannien har endnu ikke truffet

endelig beslutning. Det samme gør sig gældende for Holland, som Danmark spiller mod den 9. juni.

På baggrund af den bekymrende udvikling i Ukraine er det naturligt, at der har været debat om politisk overværelse af EM-kampe. Det diskuteres også i en række andre EU-lande, som har kvalificeret sig til slutrunden og skal spille kampe i Ukraine. Flere lande har endnu ikke besluttet sig endeligt.

Regeringens principielle holdning er som nævnt, at man skal være meget varsom med at blande politik og sport sammen, og at vi skal gøre, hvad vi kan for at bakke op om det danske landshold. Fra dansk side støtter vi den fælles EU-linje i spørgsmålet, som blandt andet er, at besøgende ministre bør søge møder med oppositions- og civilsamfundsrepræsentanter.

På samme måde støtter Amnesty i Danmark kulturministerens tilstedeværelse i Ukraine under EM, såfremt han benytter lejligheden til at ytre sig kritisk over for myndighederne om menneskerettighedsforholdene i landet, og yder moralsk støtte til repræsentanter fra civilsamfundet, som dagligt kæmper for at få deres rettigheder respekteret.

Ukraine er på ingen måde i tvivl om Danmarks kritiske holdning til den alvorlige udvikling i landet. Det er senest blevet gjort helt klart over for Ukraines premierminister Azarov af udenrigsministeren på et møde i Bruxelles den 15. maj.

Kulturministeren vil på den baggrund besøge Ukraine i forbindelse med EM og samtidig søge møder med repræsentanter for civilsamfundet.